

NAGYMEDVE-BARLANG

Készítette:

Bátori Károly

Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület

Miskolc, 2000. december

1. BEVEZETÉS

A Nagymedve-barlang kevesek által ismert üreg Miskolc-Lillafüreden, a Fehérkő vonulatának északi részén. A barlangról szájhagyomány útján terjedő információk álltak rendelkezésre. A barlang jellegzetességei, viszonylagos ismeretlensége indokolta e munka elkészítését az MKBT által szervezett kutatásvezetői oktatás keretében.

2. HELYSZÍN

A Nagymedve-barlang Miskolc város közigazgatási területén, Lillafüreden, a Szinva-völgy keleti oldalában, a Fehérkő sziklavonulatától északi irányban található, egy nehezen járható, kőfolyásos völgyszerű bemélyedésben. A sziklakibúvásos vályú körülbelül a Szinva-völgy átellenes oldalában fekvő István-barlanggal szemközt fut bele a völgytalpba.

A barlanghoz kitaposott turistaösvény nem vezet. A barlang környezete a sziklakibúvásos, kőfolyásos bemélyedés kis pihenője, 3-5 méterenként idősebb fákból álló facsoportokkal tagolva. A terep lejtése 25-30 fokos, nyugat felé.

A bejárat sztereo vetületi koordinátái (1:10000-es méretarányú térképről leolvasva):

Z:421 mBtfsz.

X:569 260 m

Y:617 425 m

A barlang csak gyalog közelíthető meg, nehéz terepi járással. Bejárása barlangász alapfelszereléssel járható. Bejáratí része kifejezetten szűk.

3. KUTATÁSTÖRTÉNET

A barlangot 1981 őszén Kozma György és Szalai Károly, az **MLBE** kutatói találták. Túrájuk során a barlang bejárata mellett pihentek meg és ekkor lettek figyelmesek egy kirepülő denevérrre. A bejáraton lemászva egy kis törmelékkúpra érkeztek, ahonnan nem látszott tovább vezető járat. Miközben nézelődtek, a denevér visszarepült és eltűnt egy 10cm magasságú résben. Később ebbe az irányba bontottak tovább és tárták fel a barlangot a teremig. Ahonnan most a bontás indul, ott a fal mellett vízmosás nyomokat láttak és gyenge huzatot észleltek. A teremből induló bontás végzőire nézve nem találtam megbízható információt.

A barlang képződményei a bejáratától induló kuszoda végén lévő terem jobb oldali falát alkotó cseppkőfolyáson láthatók. Ennek jelentős része mésztufa. Alsó részén ebben a puha tufában, a talaj fölött 1 méterrel helyezkednek el azok a párhuzamos rovátkák, melyeket medvekarom nyomoknak véltek. A barlang innen kapta a nevét.

4. A NAGYMEDVE BARLANG GEODÉZIAI FELMÉRÉSE, TÉRKÉPEZÉSE

A geodéziai felmérést 2000. július 1-én kezdte el a Bátori Károly vezette csoport 2000. július 12-én folytatódott és fejeződött be a poligonhálózat felvétele. A mérés túlnyomórészt állandósított mérési pontok (falba fűrt 5 mm-es átmérőjű, 3 cm-es rézcsavarok) elhelyezése után kompasz, lejtzőgmérő és acél mérőszalag használatával történt. A térképrajzolás külön fázisban, a bemért pontok koordinátáinak számítása után mérethelyes helyszínrajzi vázlatok készítésével folytatódott. Ennek során Bátori Károly alaprajzot, teljes vetületi oldalnézetet és keresztaszelvényeket vett fel. A tisztázati rajzok elkészítése – miként a koordinátaszámítás és a helyszínvázlati poligonkirajzoltatás is hagyományos technikával, kézzel történt. A barlang felmért hossza 59,82 méter, becsült teljes hossza 60 méter. Bejárat kezdőpont alatti bemért mélysége –6,42 méter. A bejárat kezdőpont a környező terepszinttel azonos magasságban, a bejárat bal felső peremén van.

5. A NAGYMEDVE-BARLANG SZPELEOLÓGIAI ÉRTÉKELÉSE

Befoglaló kőzet, tektonika

A barlang világosszürke, fehéres, helyenként márványosan sávozott, mikrokristályos tiszta mészkőben alakult ki. Jelenleg a Fehérkői Mészkő Formációba sorolják, a kora középső-felső triász, ladini-(karni-nóri?). A kor bizonytalansága a szegényes ősmaradványtartalomából adódik. A Fehérkő sávját északról a Szentistvánhegyi Metaandezit, délről a Vesszősi Pala határolja.

A barlang befoglaló kőzete töredezett, törésekkel, helyenként vetőkkel tagolt. Két-három jellegzetes törésirány uralkodó a barlang környezetében. Gyúrt formák nem ismerhetők fel. A barlang is egy ilyen törés mentén alakult ki, a járatirányok a kőzettörések irányára illeszkednek. Kisebb törések 20-40 cm-enként tagolják a blokkokat.

Genetika

A barlangjáratok kialakulásának kezdeti időpontjára pontos adattal nem rendelkezünk. Bizonyíthatóan őskarsztos kitöltést a barlangban nem észleltünk. A barlangüregesedés a befoglaló kőzethez képest posztgenetikus, a kialakulást erős tektonikai hatások befolyásolták.

Jellege szerint a barlang egy egykori forrásbarlang roncsa, amelynek mind a kifolyási része, mind a nyelőrésze lepusztult. Ilyen értelemben a Szinva-völgy forrásbarlang szintjeiben a legidősebbek közé tartozik. Hidegvizes eredetű az üregesedés, melegvizes jellegű formakincset nem észleltünk. Ma már inaktív a barlang, csepegő vizekkel találkozunk. A leszálló szivárgó vizek cseppkövesedést, lefolyásokat eredményeztek a barlangban.

Morfológia

A barlang bejárata szilvamag alakú, keskeny, közepén kiszélesedő ferde hasadék, amelyen egy ember éppen átfér. A bejáratú terem szabálytalan, gömbszerű, 2-3 m széles, 2 m magas kiszélesedés, melyből lapos, kissé háromszögszelvényű folyosó vezet a végpont felé. A végponti terem hasadékjellegű, szabálytalan oldásos formákkal, enyhén lekerekített kőzetbordákkal. A hasadék 5-10 m magas, ferde, törés menti. A hasadék tetejét elcseppkövesedett vakkürtő jelzi. A járattalp lejtése többnyire vízszintes, vagy ehhez közelálló, kivéve a végponti teremből lefelé vezető bontási helyet.

Kisformák közül jellemzőek a helyenkénti korrodált falrészletek, néhol a mennyezeti csatorna megjelenése.

Törmelékes üledékkitöltés

A barlang üledékkitöltésére az agyag és a finomszemű törmelék jellemző, amelybe helyenként mészkőtörmelék keveredett. A bejáratú szakasz járattalpi kitöltése finomszemű, agyagos, felülete kemény, a bejáratnál humuszos.

A végponti terem bontásából kikerült agyag nedves, plastikus, apró törmelékdarabokkal. A törmelék döntően magmás, tufás eredetű, zöldes, a befoglaló mészkőösszetétel északról szegélyező vulkanitsáv lepusztulási terméke lehet.

Kifejezetten folyóvizi törmeléket nem találtunk a barlangban.

Kisebb cseppkőtörmelék, lefolyás- és kéregdarabok szórványosan fordulnak elő.

Ásvány- és kristálykiválások

Fennőtt ásvány vagy kristálykiválást nem észleltünk a barlangban.

Jellegzetes kiválások a cseppkövek, helyileg a végponti teremben. Leginkább a cseppkölefolyások és ezekre felnövő állócseppkő kezdemények a jellemzők. A cseppkölefolyás színe halványsárgástól világosbarnáig terjed. A lefolyás vastagsága helyenként eléri a fél métert is. Más cseppkőképződmény, kiválástípus nem volt észlelhető.

Szerves kitöltés

A bejáratú rész alját bepergett talaj, humusz, falevelek borítják, beljebb talajjal már nem találkozunk. A bejáratú termecske falának felső része mohával bevont.

Fosszilis (holocén/recens) állati maradványok nem voltak a barlangban. Egyéb maradványok a bent élő kitenpáncélú rovarok szárnymaradványai.

A barlang mai állatvilágát denevérek, rovarok, pókok alkotják.

Ember jelenlétének eszközeit nem találtuk a barlangban.

Hidrológia, klimatológia

A barlangban folyó vizek nincsenek. Csepegő és szivárgó vizek általánosak, helyenként a csepegés jelentős. A szivárgó vizek könnyen bejutnak a barlangba a töredezett mészkövön keresztül.

A barlangban hőmérsékletet nem mértünk. A barlang enyhén nyirkos, helyenként nedves, nyáron kifelé huzatolt. A huzat sebessége észrevehető, a barlang légtere viszonylag hamar tisztul.

6. A BARLANG TERMÉSZETI ÉRTÉKEINEK VÉDELME

Mivel a barlang annyira nehezen járható és megközelíthető helyen van és bejárata is elég jellegtelen és szűk, a laikus nagyközönség nem veszélyezteti. A barlangban rongálásra esélyes képződmény kevés található. A barlang környékén ipari tevékenység nem folyik, vízgyűjtőjén létesítmény nincs. Erdészeti tevékenység a felszíni viszonyok miatt minimális.

A barlang veszélyeztetettsége alacsony, minimális.

Bátori Károly

Nagymedve barlang

A Nagymedve barlang Fehérkői mészkő formációban a Fehérkő oldalában, Lillafüredtől északra a busz parkoló fölötti kőfolyás felső harmadában található.

Bejárata 40x70cm, szilvamag alakú, nem feltűnő. Támpontot adhat a tőle nyugati irányban kb. 50 méterre elhelyezkedő kis sziklakibúvás. A bejárat sztereo vetületi koordinátái: (1: 10.000-es térképről leolvasva):

Z:421 mBtfsz.

X:569 260 m

Y:617 425 m

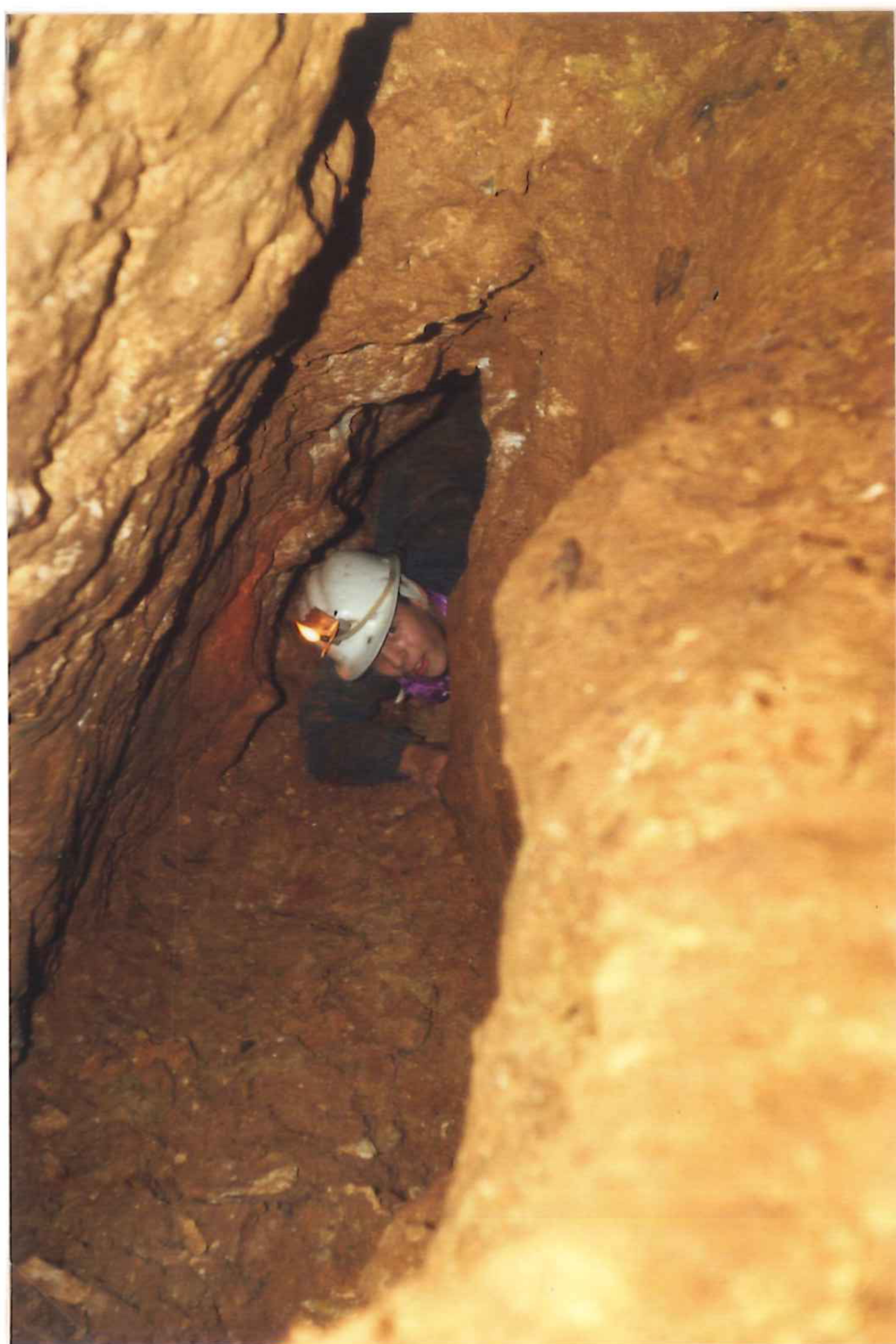
A barlangot 1981 őszén Kozma György és Szalai Károly, az MLBE kutatói találták. Túrájuk során a barlang bejárata mellett pihentek meg és ekkor lettek figyelmesek egy kirepülő denevérré. A bejáraton lemászva egy kis törmelékkúpra érkeztek, ahonnan nem látszott tovább vezető járat. Miközben nézelődtek, a denevér visszarepült és eltűnt egy 10cm magasságú résben. Később ebbe az irányba bontottak tovább és tárták fel a barlangot a teremig. Ahonnan most a bontás indul, ott a fal mellett vízmosás nyomokat láttak és gyenge huzatot észleltek. A teremből induló bontás végzőire nézve nem találtam megbízható információt.

A barlang bejárása könnyű, különleges felszerelést nem igényel. Képződményei a bejáratától induló kuszoda végén lévő terem jobb oldali falát alkotó cseppkölefolyáson láthatók. Ennek jelentős része mésztufa. Alsó részén ebben a puha tufában, a talaj fölött 1 méterrel helyezkednek el azok a párhuzamos rovátkák, melyeket medvekarom nyomoknak véltek. A barlang innen kapta a nevét. A teremből hasadék irányba bontás folytatódik tovább a jelenlegi végpontig. Az áthalmozott agyag jellegzetes okker színű. A barlangot jelenleg semmilyen külső tényező nem veszélyezteti. Látogatottsága igen gyér, kevesen ismerik a helyét, megtalálni nehéz.

Nagymedve barlang

A Nagymedve barlang Fehérkői mészkő formációban a Fehérkő oldalában, Lillafüredtől északra a busz parkoló fölötti kőfolyás felső harmadában található.

Bejárata 40x70cm, szilvamag alakú, nem feltűnő. Támpontot adhat a tőle nyugati irányban kb. 50 méterre elhelyezkedő kis sziklakibúvás. Bejárása könnyű, különleges felszerelést nem igényel. Képződményei a bejáratától induló kuszoda végén lévő terem jobb oldali falát alkotó cseppkőlefolyáson láthatók. Ennek jelentős része mésztufa. Alsó részén ebben a puha tufában, a talaj fölött 1 méterrel helyezkednek el azok a párhuzamos rovátkák, melyeket medvekarom nyomoknak véltek. A barlang innen kapta a nevét. A teremből hasadék irányba bontás folytatódik tovább a jelenlegi végpontig. Az áthalmozott agyag jellegzetes okker színű. A barlangot jelenleg semmilyen külső tényező nem veszélyezteti. Látogatottsága igen gyér, kevesen ismerik a helyét, megtalálni nehéz.

BARLANG NYILVÁNTARTÓLAP

- csökkentett tartalmú informatikai adatlap -
terepi munkához

1. Kataszteri szám:

2. Név: *Nagymedve*

3. Szinonima:

4. Megye: *BAZ*

5. Település: *Miskolc-Lillafüred*

6. Tájéegység: *Fehérkő*

7. Bejáratok: (több bejárat esetén mindegyikre kitöltendő)

a./ Koordináták: x y z

c./ Környezeti jelleg - tágabb környezet: hegytetőn, hegygerincen, hegyoldalon,
völgytalpon, völgyfőben, vakvölgyben, töbörben, sík terepen, kőfejtőben, egyéb

d./ Környezeti jelleg - közvetlen környezet: sziklafalban, sziklafal tövében,
sziklakibúvásban, sziklás terepen, erdőben, cserjésben, sziklás nyílt terepen,
szálfőkibúvás nélküli erdőben, egyéb ...kőfolyásban.....

e./ Szélesség: 40x70cm. f./ magasság

g./ Jellege: természetes, átalakított, bontott, mesterséges, elfalazott, beomlott, berobbantott, egyéb

h./ Alakja: hasadék, íves, kör, ovális, háromszög, négyszög, rétegrés-jellegű, szabálytalan, egyéb

d./ Tengelyirány: horizontális, emelkedő, lejtő, függőleges

8. Hossz: **59.82** m

Az adat megbízhatósága: becsült, vázlatosan felmért, részletesen felmért

9. Függőleges kiterjedés (a /fő/ bejáratához képest): **15.83** m

b./ Magasság: **9.415** m c./ Mélység: **-6.415** m

d./ Az adat megbízhatósága: becsült, vázlatosan felmért, részletesen felmért

10. Maximális horizontális kiterjedés: **34.247** m

13. Befoglaló kőzet

a./ Kora:

b./ Típusa: mészkő, dolomit, márga, mésztufa, homokkő, konglomerátum, lösz, egyéb

14. Genetikai jellemzők

a./ szingenetikus:

b./ Posztgenetikus:

preformáló tényező: tektonika, réteghatár, rétegződés

üregkialakító hatás: tektonikus elmozdulás, áltektikus mozgás, defláció, folyóvízi erózió,

h./ Antropogén - recens, jelenkori: tüzelőhely, kormozás, hulladék, feliratok, egyéb.....

19. Csepegő vizek: Időszakos, állandó:

20. Folyó vizek

a./ Patak (aktivitás, átlagos, max. hozam):

b./ Forrás (aktivitás, hozam, hőfok):

c./ Víznyelő (aktív, időszakosan aktív, inaktív):

d. Vízesés: időszakos, állandó;..... helye..... esésmagassága.....

e./ Szifon: időszakos, állandó, helyzete:

21. Állóvizek: időszakos, állandó; helyzete, vízfelülete

22. Karsztvízszint: időszakos, állandó, függő, regionális

2. Hőmérséklete: 3. Maximális tszf. magassága:.....

4. Ingadozás mértéke:

23. Klimatikus összetevők:

a./ Hőmérséklet: b./ Páratartalom:

c./ CO₂-tartalom: d./ Légáramlás:

e./ Radon-aktivitás:

24. Tematikus feldolgozás: közetan, ásványtan, tektonika, üledéktan, genetika, morfológia, hidrológia, klimatológia, terápia, geofizika, őslénytan, régészet, zoológia, botanika, történet, kutatástörténet, irodalom, térkép, fotó, kataszter, leírás, egyéb,

1. Barlangleltári szám:

25. Megismerése:

a./ Felfedezés éve, szakaszossága:

b./ Felfedezője:

c./ Első irodalmi említése:

26. A látogatás objektív feltételei:

1. Bejárat megközelíthetősége: gépkocsival, terepjáróval, jelzett gyalogösvényen, könnyű sétával, nehéz (meredek, stb.) terepen, sziklamászással, technikai eszközökkel

2. A barlang járhatósága: könnyen, mászással, alapfelszereléssel, technikai eszközökkel, egyes járatokban járhatatlan

27. A látogatás szubjektív feltételei: szabadon látogatható, meghatározott időben és módon, kutatócsoporttal, engedéllyel,

28. Kiépítés célja: idegenforgalom, természetvédelem, gyógyászat, vízgazdálkodás, tudományos kutatás, raktározás, honvédelem, egyéb,

29. Lezárás:

a./ Célja(i): idegenforgalom, természetvédelem, gyógyászat, vízgazdálkodás, tudományos kutatás, életvédelem, stb.

b./ Jellege: faajtó, rácsajtó, vaslemez-ajtó, stb.

c./ Állapota:

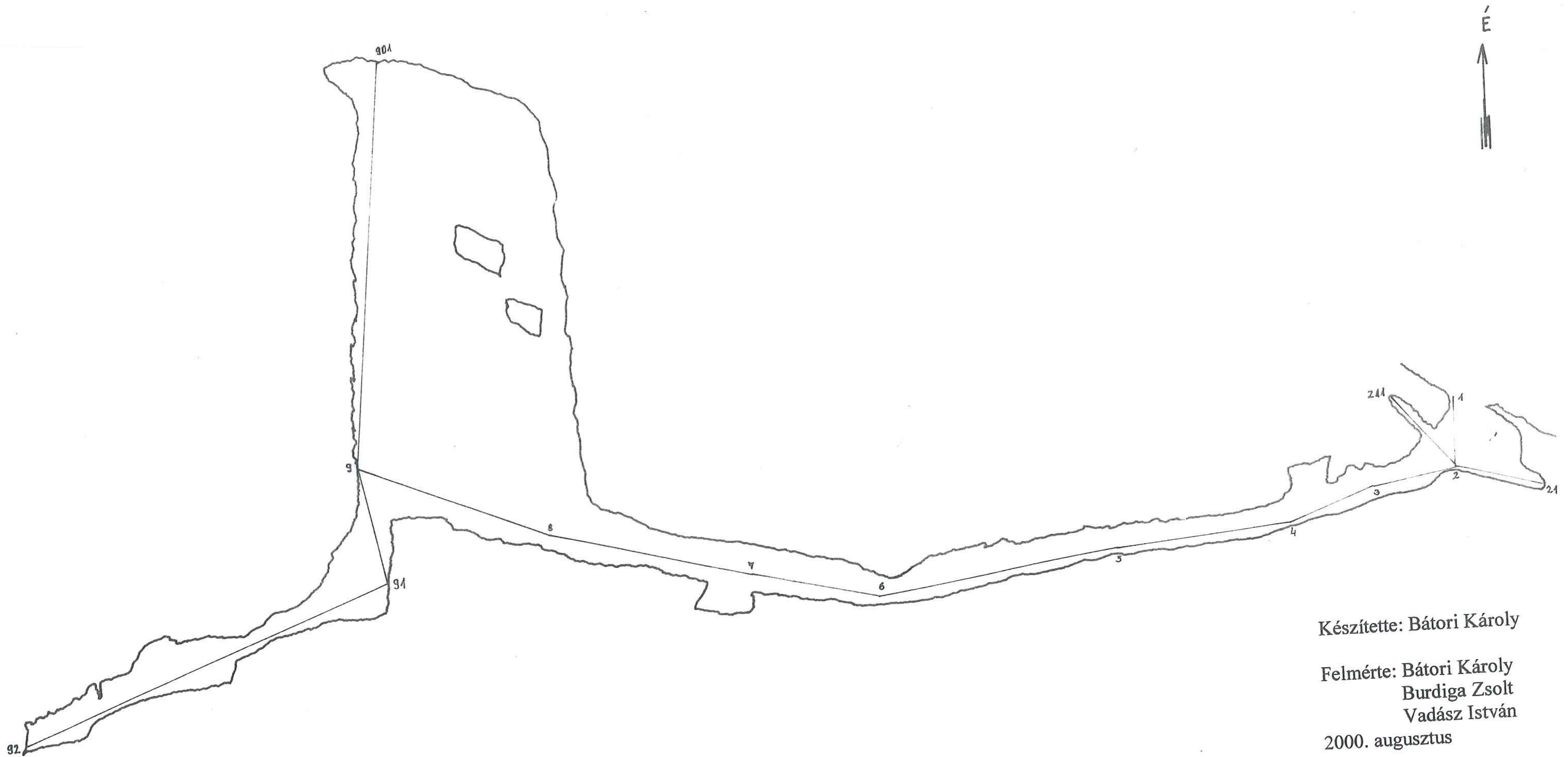
30. Épített műtárgyak: (hossza, állapota, anyaga)

járda, korlát, lépcső, híd, létra, bejárat, tároló, rács, mesterséges áttörés, egyéb.....

31. Vezetékes műtárgyak (állapota, hossza): világítás, vízvezeték, stb.....

Nagymedve barlang

oldalnézet

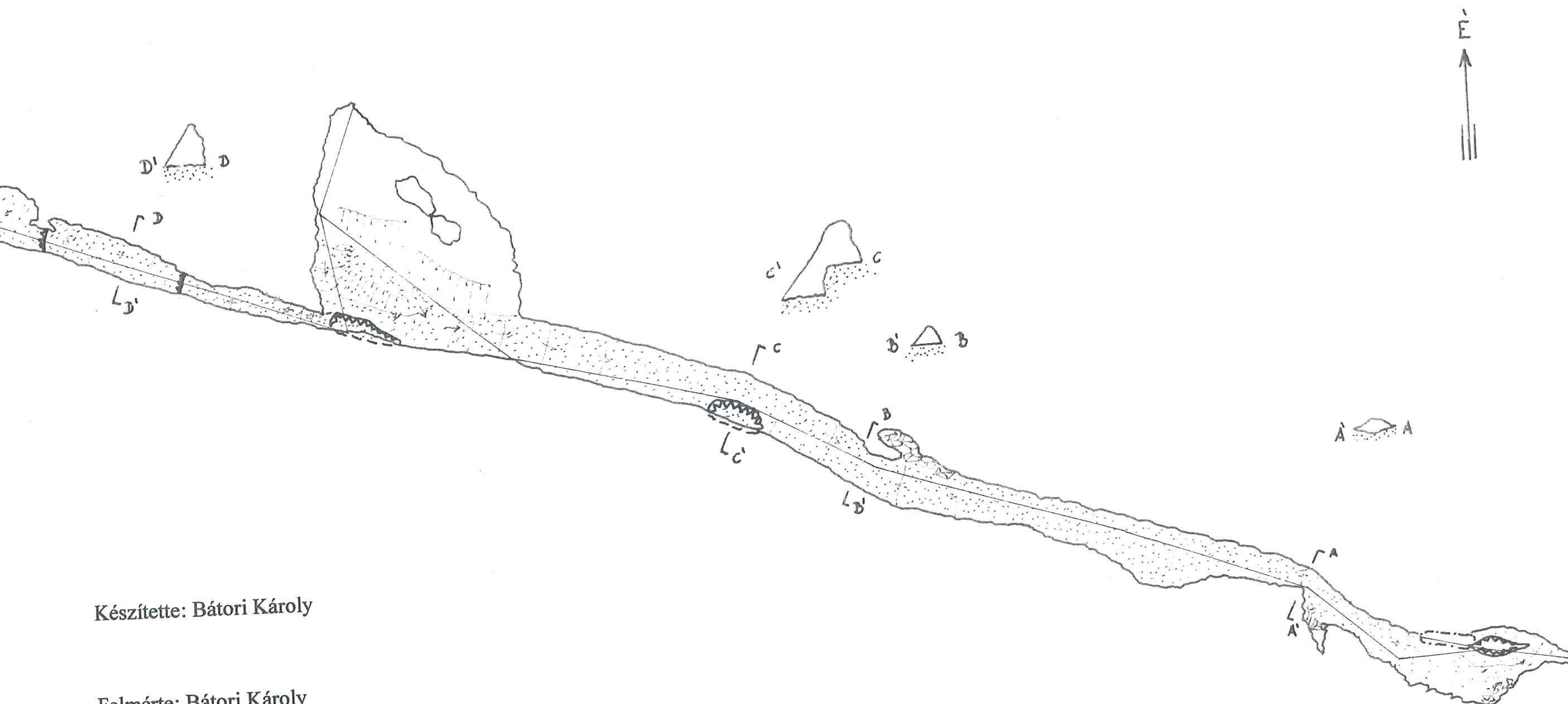
Készítette: Bátori Károly

Felmérte: Bátori Károly
Burdiga Zsolt
Vadász István
2000. augusztus

Méretarány: 1:100

Nagymedve barlang

alaprjz

Készítette: Bátori Károly

Felmérte: Bátori Károly
Burdiga Zsolt
Vadász István
2000. augusztus

Méretarány: 1:100